

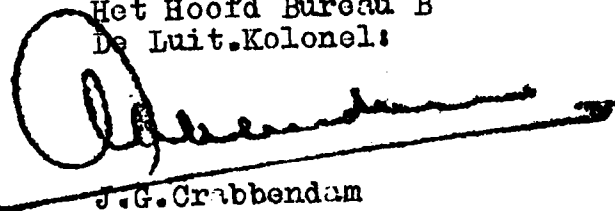
BUREAU NATIONALE VEILIGHEID
BUREAU B
No. 1556/XII'46 M.N.

's-Gravenhage, 9 Mei 1946
Javastraat 68

Typ. DB
Dict. R

Hierbij heb ik de eer U een exemplaar aan te bieden van Overzicht no. 4 van mijn dienst, afgesloten per 4 Mei 1946.

BUREAU NATIONALE VEILIGHEID
Het Hoofd Bureau B
De Luit.Kolonel:

J.G. Crabbendam

Aan alle Politie-Verbindingen.

BUREAU NATIONALE VEILIGHEID

BUREAU B

OVERZICHT NO.4

INHOUD

- I. Communistische Partij Nederland blz. 1.
 Nationaal en Internationalistisch.
 Partij discipline.
 Contrôle-commissies.
 Wetenschappelijk Bureau.
 Marx-Instituut.
 Voorbereiding verkiezingspropaganda.
 Radio Werkend Nederland.
- II. Communistenbond "Spartacus" blz. 20.
- III. Eenheids Vak Centrale blz. 25.
 Dienst Uitvoering Werken.
 Zeelieden- en havenstaking.
- IV. Vereeniging van Sociaal-Anarchisten.... blz. 29.
- V. Brabantsche Beweging-Brabantia Nostra.. blz. 31.

1.

Communistische Partij Nederland.

Nationaal en
internationa-
listisch

De C.P.N. heeft in de grondslagen van haar politiek o.m. het volgende opgenomen.

"De Communistische Partij van Nederland is tegelijk nationaal en internationalistisch. Zij is nationaal in dien zin, dat zij onder alle omstandigheden de werkelijke Nederlandsche belangen verdedigt, dat zij geenszins van plan is in Nederland een of ander stelsel van een of ander land mechanisch na te volgen en dat zij in Nederland de overwinning van het socialisme wil verzekeren onder de eigen Nederlandsche verhoudingen.

De Partij is internationalistisch in dien zin, dat zij wenscht te leeren van de ervaringen der internationale arbeidersbeweging, terwijl zij harerzijds de arbeidersbeweging van andere landen in de gelegenheid wil stellen leering te trekken uit de ervaringen van den strijd der Nederlandsche arbeidersklasse. In dit verband onderhoudt zij kameraadschappelijke betrekkingen met de partijen in andere landen, die hetzelfde doel nastreven als zij".

In het orgaan "Scholing en Strijd", no. 9 verschenen eind November 1945, zijn de arbeiders aangespoord het ontwerp der Beginselverklaring van de C.P.N., waarin ook de grondslagen van haar politiek zijn opgenomen, met hun "vrienden in het bedrijf" te bespreken en ook in de diverse afdelingen werden bijzondere bijeenkomsten uitgeschreven, waar over de verschillende punten werd gediscussieerd. In tal van afdelingen hebben practisch geen besprekingen plaats gehad, doch in de afdeling "Duinoord" te 's-Gravenhage, de afdeling West-2 te Amsterdam en de afdelingen Helmond en Eindhoven zijn de onderwerpen breedvoerig behandeld.

Om eenig idee te geven van hetgeen onder de leden van de C.P.N. leeft, volgen hieronder eenige opmerkingen, welke in de discussie-vergaderingen zijn gemaakt.

De afdeling Duinoord te 's-Gravenhage had bezwaar tegen de omschrijving van het internationalistisch karakter der C.P.N., volgens welke omschrijving de C.P.N. slechts in zooverre internationalistisch zou zijn, dat zij van de ervaringen der arbeidersklassen in andere landen leering trekt. In plaats daarvan stelde genoemde afdeling dat de C.P.N. niet internationaal is georiënteerd, alleen om van anderen te leren, maar omdat ze zich verbonden gevoelt met de socialistten in andere landen, omdat men wil komen tot een wereld-economie, omdat de productie tot welzijn van alle volkeren moet worden en tenslotte ook om van elkaar te leren.

In de afdeling West-2 te Amsterdam beklagde men zich er over, dat de nadruk te veel op het nationale karakter der C.P.N. zou zijn gelegd, terwijl zij hoogstens als een "nationale fractie van het internationale proletariaat" kan worden beschouwd.

Er blijkt dus wel, dat men zich met het hierboven aangehaalde punt van de Beginselverklaring niet in alle opzichten kan vereenigen en dat zekere leden der Partij, de "hoogere politiek" van het partijbestuur niet doorziende, gemeend hebben dit punt te moeten aanvallen. Verwacht kan worden, dat het partijbestuur nog vele moeilijkheden zal te overwinnen hebben, om die leden, die niet inzien, dat de Partij, althans op papier, een concessie moet doen aan de tijdsomstandigheden, t.a.v. de beginselverklaring te

vreden te houden. Aan de eene zijde tracht het partijbestuur het ledental der partij op te voeren door die elementen tot zich te trekken, die zich nog op het nationale standpunt stellen, b.v. die linksche elementen der S.D.A.P., die zich niet kunnen vereenigen met het overgaan in de Partij van den Arbeid, aan den anderen kant moet zij de oude leden der Partij, die vreemd hebben opgezien na de vele verzekeringen omtrent legaal optreden der Partij en haar nationaal karakter, behouden.

Partijdiscipline. Aan de discipline in de Partij wordt groote waarde gehecht. In de statuten wordt daarover het volgende gezegd:

"a. Politieke eenheid en discipline zijn de voorwaarden tot de strijdbaarheid van de Partij. Alle leden en partij-organen zijn verplicht de discipline in acht te nemen. De lagere instanties zijn aan de hogere ondergeschikt. De besluiten van het Partijcongres, de Districtsconferenties en het Partijbestuur moeten door allen vlug en nauwkeurig worden uitgevoerd.

b. Tegen leden, die de discipline verbreken, worden door de betrokken besturen disciplinaire maatregelen genomen.

De disciplinaire maatregelen zijn:

1. Terechtwijzing, hetzij mondeling of schriftelijk.
2. Openbare terechtwijzing.
3. Ontheffing van de functie.
4. In ernstige gevallen wordt het lid, dat de discipline verbreekt, voor bepaalden of onbepaalden tijd geroyeerd."

Contrôle-
commissies.

De Partij beschikt ook over een "politie-orgaan", in de statuten "contrôle-commissie" genoemd. Haar werkzaamheden zijn als volgt omschreven:

"a. Door de plaatselijke afdelingen en districten worden contrôle-commissies, na candidaatsbespreking en geheime schriftelijke stemming, gekozen. De leden der contrôle-commissie kunnen geen deel uitmaken van de besturen. Het Partijcongres verkiest de centrale contrôle-commissie. De secretarissen der contrôle-commissie wonen de zittingen van de besturen in hun gebied bij.

"b. De contrôle-commissies houden toezicht op de uitvoering der door de congressen en conferenties genomen besluiten. Zij oefenen tevens contrôle uit op de werkzaamheden en het gedrag van alle partijleden zonder onderscheid des persoons. De contrôle-commissies stellen een onderzoek in naar bepaalde gevallen, in opdracht van de besturen in het gebied hunner werkzaamheid of uit eigen initiatief. Alle partijleden, die daartoe uitgenoodigd zijn, zijn verplicht voor de contrôle-commissie te verschijnen.

"c. De contrôle-commissies kunnen geen besluit nemen, doch brengen verslag van hun bevindingen uit aan het bestuur in het gebied hunner werkzaamheid".

De belangrijkheid dezer commissies, die zoowel landelijk als districts- en afdelingsgewijs zijn georganiseerd, en die zonder deel uit te maken van de besturen, toezien op de gedragingen van alle partijleden zonder onderscheid des persoons, en niet alleen in opdracht van de betreffende besturen, maar ook op eigen initiatief rapporten overleggen aan die besturen, springt onmiddellijk in het oog. Zij zijn te vergelijken met de Afdeling

"Algemeen Leden Toezicht (A.L.T.) van de voormalige N.S.B. en zijn in het algemeen het kenmerk van de totalitaire Partij. Er zij in dit verband ook aan herinnerd, dat de Sicherheitsdienst uit de N.S.D.A.P. is voortgekomen en dat de leden daarvan, toen Hitler aan de macht kwam, in het politie-apparaat van den Staat werden ingeschakeld, doch tot op het einde van Hitler's Rijk niet door den Staat, maar door de Partij werden bezoldigd.

Naar uit wel ingelichte kringen der C.P.N. is vernomen, worden in de contrôle-commissies zooveel mogelijk partijleden benoemd, die tot een politiecorps of de P.R.D. behooren.

Wetenschappe-
lijk Bureau
der C.P.N.

Het Partijbestuur der C.P.N. wordt bijgestaan door het W e t e n s c h a p p e l i j k B u r e a u d e r C. P. N., Leidschestrstraat 25, Amsterdam, dat geleid wordt door den arts B.S. POLAK, lid van den Amsterdamschen Gemeenteraad, lid van den Radactieraad van "Politiek en Cultuur", en schrijver van artikelen op medisch gebied in "De Waarheid", alsmede van een artikel in de "Vrije Katheder". Dit Wetenschappelijk Bureau, dat overigens slechts adviseerend optreedt, heeft tot nu te Amsterdam twee landelijke bijeenkomsten gehouden en wel op 13 en 14 October 1945, alsmede op 23 en 24 Maart 1946. Het heeft zich voor zijn werkzaamheden ingedeeld in de volgende commissies:

1. D e C o m m i s s i e v o o r R e c h t s w e t e n s c h a p p e n e n J u s t i t i e.
(De belangrijkste Commissie).

Voorzitster: Mevr. Mr. H.F. Kuiper-Talma
Stheeman, Gerrit van der Veen-
straat 2, Amsterdam-Zuid.,
repetitor burgerlijk recht, lid

van zuiveringscommissies, medewerkster aan de Nederlandsche Stichting voor Psychotechniek, waarvan haar echtgenoot tot zijn dood in October 1945 directeur was, lid van de Redactie van "De Vrije Katheder" tot en met het verschijnen van no.37 dd. 20 December 1945.

Secretaresse:
/Mr.

Mevr./Petra E. Eldering, Rivierenlaan 6 III, Amsterdam, gescheiden echtgenote van den arts B.Polak, lid van de Hoofdredactie van "De Vrije Katheder" sinds Juni 1945.

Rapporteur:

L. Mok, jur.cand., Titiaanstraat 35, Amsterdam-Zuid., lid van de Redactie van "De Vrije Katheder" met ingang van het verschijnen van no. 43 dd. 8 Februari 1946.

Mr. M.D. Proper, Kleverlaan 94, Haarlem, lid van den Redactieraad van "Politiek en Cultuur", rechtsadviseur van de E.V.C., afgevaardigde voor Haarlem op het Partijcongres der C.P.N. in Januari j.l. te Amsterdam.

Mr. Dr. Benno J. Stokvis, Oosteinde 25, Amsterdam, No. 5 op de Candidatenlijst der C.P.N. voor de kieskringen Rotterdam, Den Haag, Leiden en Dordrecht voor de Tweede Kamer.

Mevr. Mr. B. Cohen Tervaert-Houwing, Frederik Hendrikstraat 42, Utrecht, strafrechtrepertitor.

Dr. Wallbach, Paleisstraat 60, Amsterdam, juridisch adviseur van de E.V.C., lid van de Vereniging van Duitse en Statenlooze Antifascisten en uitgetreden uit de Commissie, nadat de Vreemdelingenpolitie hem waarschuwde, dat hij zich als nog-niet-genaturaliseerd Duitsch emigrant, niet op politiek diende te bewegen.

Mevr. Mr. I. Prins-Willekes Macdonald, Van Goyenlaan 45, Bilthoven, schrijfster van boeken over de emancipatie van de vrouw.

Mevr. De Smidt.

2. D e C o m m i s s i e v o o r S o c i a l e
P s y c h o l o g i e .

Voorzitter: Prof. Dr. E.A. Greven.

Secretaris/Rapporteur:

A.C. Oerlemans Jr., Roudagslaan 16, Amsterdam, schrijver van verschillende artikelen in "De Vrije Katheder", zooals b.v. "Socialisme en Psycho-analyse" in no.48 dd. 15 Maart 1946.

Jhr. Rh. Feith, psycho-analytisch zenuwarts, Stationsweg 4, Den Haag, tel. 110574, indertijd zeer bevriend met den bekenden Dr.

G.W. Kastein, Katan, en Mr. A.S. de Leeuw, die allen in de oorlogsdagen het leven lieten.

C. van Emde-Boas, zenuwarts, in No. 9 van "De Vrije Katheder",

dd. begin Juni 1945 onder de medewerkers daarvan opgesomd.

In deze commissie hebben nog zitting een medicus en een jonge juriste, die aan het Nederlandsch Psycho-technisch Instituut is verbonden; de namen daarvan zijn op het oogenblik nog niet bekend.

3. D e C o m m i s s i e v o o r G e s c h i e d e n i s .

Voorzitter:

Gerrit van Praag, Koningin Emmakade 109, Den Haag, Redacteur Binnenland Haagsche editie "De Waarheid", Directeur Uitgeverij Pegasus, Leidschestrat 25, Amsterdam, lid Haagsche Gemeenteraad, lid Districtsbestuur C.P.N. lijstaanvoerder van de candidatenlijst der C.P.N. voor de Prov. Staten van Zuid-Holland, no. 12 op de kandidatenlijst der C.P.N. voor de Tweede Kamer voor de kieskringen Rotterdam, Den Haag, Leiden en Dordrecht.

Het totaal aantal leden van deze Commissie is 5; van de 4 niet bekende leden is één aan de Redactie van "De Waarheid" verbonden.

4. D e C o m m i s s i e v o o r E c o n o m i e e n F i n a n c i e n .

Rapporteur:

J. van Santen, M.O. Economie, lid Partijbestuur C.P.N., no.15 op de kandidatenlijst der C.P.N. voor de kieskringen Rotterdam, Den Haag, Leiden en Dordrecht, lid van den Redactieraad van "Politiek en Cultuur", medewerker aan "De Vrije Katheder".

Deze Commissie is in 6 sub-commissies gesplitst.

5. De Commissie voor Taal- en Letterkunde en Kunstwetenschap.

Mevr. van Emde-Boas-Starkensteijn, Stadionweg 80, Amsterdam;

Jules de Leeuwe, Doctorandus in de Psychologie, Suezkade 173, Den Haag, lid van de Centrale Commissie voor Filmkeuring in Nederland, filmrecensent van de Haagsche editie van "De Waarheid", medewerker aan het A.N.P.

De andere leden zijn nog niet bekend.

6. De Commissie voor Landbouw en voeding.

Voorzitter:

Ir. S.J. Rutgers, Hunzestraat 45, Amsterdam, lid van den Redactieraad van "Politiek en Cultuur", schrijver van artikelen over Indonesie in de "Vrije Katheder";

Secretaris/Rapporteur:

F. Harmsen, Amsterdam, bollenkweker;

Chr. E. Kamminga, in no.9, dd. begin Juni 1945 opgesomd onder de medewerkers van "De Vrije Katheder".

C. Borst, Amsterdam, tuinder, lid Partijbestuur C.P.N. en lid gemeenteraad Amsterdam;

H. Bool, Wageningen;
Welhuyzen, Den Haag;
van der Bodde;
Van der Domme;
Ir. M. van Albada, schrijver van
het artikel: "De positie van de Neder-
landsche landbouw en het landbouw-
kundig onderzoek" in "Politiek en
Cultuur", No.5 dd. April 1946.

De Commissie is ingedeeld in 5 sub-commissies.

7. De Commissie voor Sociale
Zaken.

Voorzitter: A. G. Koenen, Kribbestraat II¹, Am-
sterdam, lid Landelijk Partijbestuur
der C.P.N., secretaris van de Lande-
lijke Leiding der E.V.C.

Secretaris: Mr. D. Barmes, Amsterdam, advocaat
en mede-oprichter op 25 Maart j.l.
van de Stichting "Radio Werkend Ne-
derland".

In totaal bestaat deze Commissie uit 10 perso-
nen, waaronder 4 leden van de E.V.C.

8. De Commissie voor Volksge-
zondheid.

Voorzitter: Rh. Feith, psycho-analytisch zenuw-
arts, Stationsweg 4, Den Haag.

9. De Commissie voor Volks-
huisvesting.

Voorzitter: J. Bot, architect, mede-oprichter
op 25 Maart j.l. van de Stichting
"Radio Werkend Nederland", lid
Redactieraad "Politiek en Cultuur"
en schrijver van diverse artikelen
in genoemd blad, alsmede van het
artikel "Nieuwe Steden in

"Nederland" in no. 23 dd. 14
September j.l. van "De Vrije Ka-
theder";

H.J. van der Vegt, bouwkundige,
Plantagekerklaan 2, Amsterdam,
oorspronkelijk van Christelijk
Historischen huize;

C. de Wilde, vrouwelijk bouwkun-
dige, samenlevend met boven-
noemden Van der Vegt.

Deze Commissie bestaat in totaal uit 5
leden en is op zichzelf zeer onbelangrijk.

10. D e C o m m i s s i e v o o r O n d e r -
w i j s .

Van deze Commissie, die in totaal uit
oa. 12 leden bestaat, waarvan echter slechts
5 actief aan het onderwijs deelnemen, is tot
nu toe slechts bekend:

Mevr. Ramaker, Sweelingklaan
13, Bilthoven, Montessori-
onderwijzeres.

11. D e C o m m i s s i e v o o r K u n s t e n

Van deze Commissie, die in totaal 6
leden telt, maken o.a. de reeds onder de Com-
missie voor Taal- en Letterkunde en Wetenschap
genoemde Mevr. van Emde Boas-Starkensteijn
en Drs. Jules de Leeuwe deel uit.

12. D e C o m m i s s i e v o o r P o p u l a -
r i s a t i e .

Voorzitter : Hugo de Leeuw, genoemd onder
de medewerkers van "De Vrije
Katheder" in no. 9 van dat
blad dd. begin Juni 1945.

Deze Commissie bestaat in totaal uit
12 leden, waaronder o.a. een theoloog en een
bioloog.

13. De Commissie voor Natuurwetenschappen.

Voorzitter: A.F. Willebrands Jr., Redacteur van "De Vrije Katheder";
Rapporteur: Th. Walraven, nat. phil. drs., genoemd onder de medewerkers van "De Vrije Katheder" in no. 9 van dat blad, dd. begin Juni 1945.

De Commissie is gesplitst in 3 secties.

Aan het Wetenschappelijk Bureau is verbonden een Documentatie Bureau, gevestigd Leidschestraat 25, Amsterdam, en geleid door Mevr. Struik. Bovendien nemen aan de werkzaamheden van het Wetenschappelijk Bureau nog de volgende leden deel, van wie nog niet kon worden nagegaan, in welke Commissies zij zitting hebben:

Chem. Ir. Zeehuysen, Den Haag;

Jan Hulsebos, verslaggever van "De Waarheid", schrijver van "Vorrink zet de klok terug" in no.4 van "Politiek en Cultuur", dd. Maart 1946;

Max Grober;

W. van Exter, hoofdredacteur van de Zuidelijke editie van "De Waarheid" en mede-oprichter van de Eenheidsvakcentrale in het Zuiden des lands; was de ziel van de illegale "Waarheids"-beweging in het Zuiden en van de C.P.N. aldaar in den eersten tijd na de Bevrijding.

Marx-
Instituut

Naast het Wetenschappelijk Bureau der C.P.N. is in hetzelfde gebouw, Leidschestraat 25, Amsterdam, het Marx-Instituut gevestigd, dat wel naar de oorspronkelijke bedoeling in het Wetenschappelijk Bureau zou opgaan, doch dat zijn zelfstandigheid heeft weten te behouden. Het Bestuur van het Marx-Instituut bestaat uit:

A.F. Mellink, hist.drs., redacteur van "De Vrije Katheder" en lid van de redactie van "Politiek en Cultuur";

Eva Tas, hist. dra., schrijfster van diverse artikelen in "De Vrije Katheder", en secretaresse van de redactie van "Politiek en Cultuur";

Mevr. B. van den Muyzenberg-Willemse, lid van den redactieraad van "Politiek en Cultuur".

De werkzaamheden van het Marx-Instituut liggen op het gebied van de s c h o l i n g, en het heeft daartoe tot nu toe 6 cursussen uitgegeven, te weten:

Cursus 1 : Het Socialisme;

Cursus 2 : De Democratie;

Cursus 3 : Indonesie;

Cursus 4 : De Partij;

Cursus 5 : Het Kapitalisme;

Cursus 6 : Geschiedenis der Ned. Arbeidersbeweging.

De C.P.N. bezit overigens een aparte o r g a n i s a t i e v o o r s c h o l i n g e n p r o p a g a n d a, waarvan het centraal bureau is gevestigd aan de Keizersgracht 323, Amsterdam, dat b.v. eind October 1945 een prijsvraag voor een goed partij-insigne uitschreef en waarvan een speciale afdeling aan het Gedenkboek der Communistische Partij werkte.

In de districts- en afdelingsbesturen hebben verder onder dit centraal bureau ressorterende scholing- en propagandaleiders zitting. Zoo is b.v. Gerrit van den Pol scholingsleider van District 's-Gravenhage en Omgeving, terwijl Piet van Campen de scholingsleider van de Afdeling Centrum te 's-Gravenhage is. Bij deze scholing wordt, zooals gezegd, gebruik gemaakt van de cursussen van het Marx-Instituut.

Voorbereiding van verkiezingspropaganda. In het begin van Februari 1946 werden door het Partijbestuur met het oog op de a.s. verkiezingen de volgende besluiten genomen:

10. De oprichting van een Verkiezingsbureau, dat gevestigd werd Keizersgracht 323 te Amsterdam en waarvoor het nagenoemde bestuur werd aangewezen:
Voorzitter: A. Verhey
Secretaris: L. Koning
Penningmeester: N. v.d. Drift.

A. Verhey is later om onbekende reden afgetreden en opgevolgd door Jan Snel, afdelingssecretaris der C.P.N. en gemeenteraadslid te Gouda. Verder ressorteeren onder het centrale verkiezingsbureau, districtsbureaux, waarvan de besturen door de districtsbesturen van de C.P.N. worden benoemd.

20. De stichting van een "Verkiezingsfonds 1946", dat zou worden ingesteld op 25 Februari 1946, di. op den herdenkingsdag van de Februaristaking.

Als taak van de verkiezingsbureaux is voornamelijk het organiseren en stimuleren der verkiezingspropaganda gedacht, zooals b.v. door het laten optreden van het Radio-Rariteiten-Revuegezelschap van Sylvain Poons met een speciaal verkiezingsprogramma.

Blijkens het verslag van een zitting van het Politiek Bureau der C.P.N., welke zitting op 8 April 1946 plaats had, heeft de C.P.N. tot in April stappen gedaan, om te komen tot het opstellen van een gemeenschappelijk verkiezingsprogramma met, zooals het Politiek Bureau hen aanduidt, socialis-

tische en democratische organisaties of personen.

Zelfs zou de Partij nog steeds bereid zijn geweest deel te nemen aan het opstellen van een gemeenschappelijke kandidatenlijst met alle organisaties of personen, waarmede overeenstemming kon worden bereikt. Het kan bezwaarlijk worden aangenomen, dat de verwachtingen van het Partijbestuur en van het Politiek Bureau hoog gespannen zijn geweest. Het feit, dat het verslag van deze zitting van het Politiek Bureau gepubliceerd moest worden, wijst er op, dat de welwillende geste van de Partij uitsluitend bestemd was voor het groote publiek,

In dezelfde zitting werd het misnoegen van het Politiek Bureau uitgesproken over de mate, waarin aan de Partij papier was toebedeeld voor gebruik bij de verkiezingspropaganda en over den aan de Partij toegewezen zendtijd voor radio-propaganda.

De candidaten van de C.P.N. voor de Tweede Kamerverkiezingen zijn:

1. Gerben WAGENAAR, Amsterdam, 27.9.1912, Olematisstraat 5 hs., Amsterdam.
2. Saul de GROOT, Amsterdam, 19.7.1899, Jan Luykenstraat 29, Amsterdam.
3. Cornelis BORST, Noordscharwoude, 1.2.1891, tuinbouwdeskundige, Johannes Verhulststraat 132-II, Amsterdam.
4. Andreas Cornelis KOENEN, Nijmegen, 19.9.1905, Kribbestraat 11-I, Amsterdam.
5. Mr. Dr. Benno Jules STOKVIS, Amsterdam, 23.1.1901, advocaat en procureur, Oosteinde 25, Amsterdam.
6. J. HOOGCARSPHEL, leeraar M.O. economie, Rotterdam.

7. Wybrecht WILLEMSE, e/v L.W.v.d. Myzenberg,
Haarlem, 17.6.1897, onderwijzeres, Prinsengracht
1105-III, Amsterdam.
8. Jef H.C. SPIJKERS, textielarbeider, Tilburg.
9. Jan HAKEN, landarbeider, Groningen.
10. Antonius Dionysius SCHOONENBERG, Amsterdam,
24.8.1910, journalist, Transvaalstraat 93A-II,
Amsterdam.
11. J. Hubertus HERMANS, mijnwerker, Vaals (L.).
12. Jan H. HOFSTRA, zuivelarbeider, Tynje (Fr.).
13. H.B. OTTO, textielarbeider, Enschede.
14. Joseph van SANTEN, Rotterdam, 7.3.1908,
leeraar economie (Ec.Drs.), Heerengracht
28 hs. Amsterdam.
15. Theunis Uilke de VRIES, Dentumadeel, 26.4.
1907, letterkundige, Kloveniersburgwal
111-III, Amsterdam.
16. Petronella Jacoba WESSELS, wed. van J.Postma,
Amsterdam, 7.6.1900, huisvrouw, Waalstraat
182-II, Amsterdam.
17. Martinus HARESEN, Warnsveld, 15.4.1884, bol-
lenkweker, Plantage Muidergracht 29-II,
Amsterdam.
18. Nico A. MOURER, journalist, Groningen.
19. M.J. le MAHIEU, werktuigkundige, Arnhem.
20. W. GROENEWEG, arts (Dr.), Utrecht.

Radio Werkend Nederland. De Stichtingsacte van "Radio Werkend Nederland" (R.W.N.), werd op Maandag, 25 Maart 1946, geteekend ten kantore van den notaris Leendert Johannes van Roosendaal, geboren te Den Helder, 10 Februari 1895, kantoorhoudende Muidergracht 16, wonende te Helmersstraat 227 bv., te Amsterdam, waardoor de oprichting van een nieuwe radio-omroepvereniging een feit was geworden. Het kantoor van R.W.N. is gevestigd in perceel Amstel 246, Amsterdam, aan welk adres men zich als lid kan aanmelden of waarheen men adhaesiebetuigingen kan zenden.

De kosten aan het lidmaatschap verbonden, zijn gebaseerd op het geven van een vrijwillige bijdrage, echter met een minimum van f 1.-- per jaar.

Het ligt in de bedoeling om te zijner tijd een orgaan uit te geven en zoodanig propaganda te maken, dat in de toekomst zendtijd wordt verkregen, waardoor dan deze vereniging de spreekbuis in den aether zal worden van de Communistische Partij Nederland ("De Waarheid").

De oprichters van "Radio Werkend Nederland" zijn:

1. BARMES, David, geboren te Amsterdam, 14 Mei 1914, advocaat, wonende Velazquezstraat 13 hs., Amsterdam.
2. BOT, Jacobus, geboren te Amsterdam, 14 Augustus 1892, bouwkundige, wonende Nieuweweg 40 hs. en I, Amsterdam, ondertekenaar van den open brief aan den Minister-President van het Comité voor Actieve Democratie en lid van den

redactieraad van het Communistische maandblad "Politiek en Cultuur"; hij maakte deel uit van de redactie van "De Vrije Kunstenaar", welk blad thans is opgenomen in "De Vrije Katheder" en bekleedde voor Mei 1940 functies in verschillende Communistische mantelorganisaties;

3. DRIFT, Nicolaas Johannes van der, geboren te Amsterdam, 13 Februari 1905, directeur dagblad "De Waarheid" te Amsterdam, wonende Jekerstraat 90-II, Amsterdam; hij was voor Mei 1940 directeur van de N.V. Atlanta, drukkerij van het partij-orgaan der Communistische Partij Nederland en sprak op vergaderingen der Vereeniging van Vrienden van de Sovjet-Unie; thans is hij partij-bestuurder - organisatiebureau - der C.P.N. en penningmeester van het verkiezingsfonds dier Partij.
4. MEYERS, Hendrikus Johannes, geboren te Amsterdam, 14 November 1917, bestuurder, wonende Montelbaanstraat 13-III, Amsterdam. Hij bekleedde voorheen een functie in het bestuur der afdeling Amsterdam van de groep Metaalindustrie in de E.V.C.; thans is hij 2e secretaris der voorloopige landelijke leiding der E.V.C.
5. RUTGERS, Sebald Justinus, geboren te Leiden, 25 Januari 1879, ingenieur, wonende Hunzestraat 45-III, Amsterdam; hij is meermalen in Rusland geweest; is mede-oprichter van de Vereeniging Nederland-Indonesie; bestuurslid van het Wetenschappelijk Bureau der C.P.N.; voorzitter van de Commissie voor landbouw en voeding van genoemd bureau en verbonden aan de Commissie voor Indonesie, eveneens van dat bureau; lid van den

redactieraad van het communistische maandschrift "Politiek en Cultuur"; medewerker aan "De Nieuwe Koers", land- en tuinbouwblad (manteluitgave C.P.N.); candidaat der C.P.N. voor de verkiezingen der Provinciale Staten van Noord-Holland.

6. TRAPMAN, Michiel Adriaan, geboren te Rotterdam, 10 Januari 1904, klerk b/h gemeentelijk girokantoor te Amsterdam, wonende Kinderdijkstraat 112-III, aldaar; in 1933 was hij reeds lid van de C.P.N., het Anti-Fascisten Comité en de Liga tegen Imperialisme en Koloniale Onderdrukking.
7. DE VRIES, Theunis Uilke, geboren te Dantumadoel, 26 April 1907, letterkundige, wonende Kloveniersburgwal 111-III, Amsterdam, hij is mede-oprichter der Vereeniging Nederland-Indonesie; hoofdredacteur van "De Vrije Katheder"; redacteur dagblad "De Waarheid", lid redactieraad van het Communistische maandblad "Politiek en Cultuur", hoofdbestuurslid van het Humanistisch Verbond, candidaat der C.P.N. voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Communistenbond "Spartacus"

De Communistenbond "Spartacus" hangt aan de overtuiging, dat de "bevrijding" der arbeiders komen moet door eigen strijd en verzet. De groep propageert daarom den klassestrijd door arbeiders, vereenigd in bedrijfsorganisaties en arbeidersraden, waardoor het zelfbewustzijn en de macht van de arbeidersklasse, naar haar meening, kunnen groeien. Zij wil geen eigen macht en ook geen zeggenschap over de strijdorganisaties der arbeiders: de bedrijfsorganisaties en de arbeidersraden. Zij wil medestrijden in dezen strijd, maar wil hem niet overnemen, wil hem niet voor de groote massa voeren. Zij wil niet de organisaties veroveren en zodoende de arbeiders leeren en commandeeren, maar bevorderen, dat de arbeiders in hun organisaties - welken naam deze ook mogen dragen - zelf beraadslagen, beslissen en handelen. Spartacus meent, dat alleen dan de overwinning der arbeiders zal komen, als bij het uit noodzaak handelen de bewuste wil komt om de maatschappij om te wentelen tot een samenleving, waarin de zelfstandige arbeidersorganisaties en hun raden het leven beheerschen.

De Spartacus-groep bestrijdt de geleide economie, omdat daardoor het bedrijfsleven onder het commando van den Staat wordt gebracht en aldus aan de contrôle door de arbeidersraden in de bedrijven ontsnapt, maar bovendien omdat de loonarbeiders tot staatsslaven zouden worden gemaakt. Spartacus wijst daarom het staats-socialisme af en bestrijdt in zijn geschriften de Sovjet-Unie, waarin volgens

zijn theorieën de arbeiders in plaats van het particuliere kapitalisme, het "Staatskapitalisme" als meester en onderdrukker hebben gekregen. De aanhangers dezer leer zien geen heil in eenigen vorm van onderhandeling met den Staat of met werkgevers, maar allen in een onverzoenlijken tot het uiterste gevoerden strijd. Zij willen, dat de arbeiders zelf in de fabrieken de macht in handen nemen. Eigenlijk staat Spartacus afwijzend tegenover de vakvereniging als zoodanig en wil volstaan met de arbeidersraden der fabrieken en bedrijfstakken.

Deze groep van communisten, waartoe indertijd, ook Marinus van der Lubbe behoorde - bekend uit het proces van den brand in het Rijksdag-gebouw - heeft in haar orgaan "Spartacus" de acties der E.V.C. besproken. Globaal kan men zeggen, dat zij de stakingsacties der E.V.C. heeft gesteund.

Toen het eerste bericht in de bladen verscheen van de erkenning der E.V.C. door de Internationale Vak Vereniging (I.V.V.) te Parijs, is daartegen door Spartacus stelling genomen, althans het blad waarschuwde de E.V.C.-arbeiders ertegen. In de eerste plaats kon het bestuur der E.V.C. zoo'n belangrijk besluit, volgens Spartacus, niet nemen zonder bijzondere opdracht van de arbeiders. "Een van de dingen, die niet terug moeten komen, is", zoo schreef Spartacus, "voor de E.V.C.-arbeiders, dat er over hun hoofden heen, over hen en voor hen beslist wordt, zooals in de oude vakbonden, waar dan hoogstens achteraf door het bestuur volgens de regelen van de kunst een applausstemming op een congres gefokt werd".

In de tweede plaats is het I.V.V. volgens Spartacus internationaal niets anders dan hetgeen de drie oude vakbonden nationaal zijn, n.l. een "collaborateur met de commissarissen van het uitbuiterschap". "De bourgeoisie en haar vertegenwoordigers", aldus Spartacus - "doen pogingen om de zelfbeslissing der arbeiders, het van onderop, uit te snijden en haar als vierde marionet aan de tafel der erkende apparaten te plaatsen en te binden". In de derde plaats is het I.V.V., volgens Spartacus, een "parallelorganisatie van de Grootte Vijf of Grootte Drie, met hun aanhang van satellieten". Nog schreef Spartacus: "Het is o.i. op zichzelf niet van belang of de regeering en alle overheidsinstanties de E.V.C. al of niet erkennen. Ja, het komt ons voor, dat men deze vakcentrale veel beter als onwettig kind kan blijven beschouwen. Want gaat men haar erkennen, dan zal zij zich ook aan de regels van het spel dienen te houden En die spelregels nu zijn zeer eenzijdig vastgesteld".

Om dezelfde reden reageerde Spartacus in het nummer van 27 October 1945 scherp afwijzend op de berichten, dat op het Wereldcongres der Vakbonden te Parijs samenwerking tusschen de E.V.C. en het N.V.V. was geweest en er tusschen deze organisaties onderhandelingen waren gevoerd om tot een eenheid te komen.

Hoe Spartacus tegenover Sovjet-Rusland staat, blijkt wel zeer duidelijk uit een artikel in het nummer van 20 April 1946 van dit blad, getiteld "Loonarbeid in Rusland". Het volgende wordt daaruit geciteerd:

"De illusie, dat het Roode Leger als bevrijder van de arbeidersklasse zal optreden, heeft een taai leven. Ze leeft zeker nog in de harten van diegenen, die verblind door de glans van de Russische revolutie in 1917, ook vandaag nog in Rusland gelooven als het land, waar de arbeiders en boeren de macht in handen hebben. Het zou verstandiger zijn, na wat de Russische bezetting in Duitschland leert, deze illusie overboord te gooien, maar die gelooft, is nu eenmaal niet verstandig. Hij zal, vaak tegen beter weten in, willen gelooven, omdat hij meent geen afstand te kunnen doen van de illusie, dat hem de bevrijding gebracht wordt.

Voor diegenen, die wel hun verstand gebruiken, is er gelegenheid genoeg om te zien, dat het Roode Leger geen bevrijding van de arbeidersklasse kan brengen, want in Rusland zelf zijn de arbeiders niet uit de loonslavernij bevrijd.

De Russische loonarbeiders staan in loondienst van den Staat. Hij is de eenige en algemeene werkgever, bij wie niemand vandaan kan en hij schrijft door middel van wettelijke verordeningen de loonen en de arbeidsvoorwaarden voor. Niemand kan zich daaraan onttrekken en de strijd ertegen kan niet worden gevoerd. Elke poging daartoe wordt als een aanval op den Staat aangezien en eindigt voor de betrokkenen onherroepelijk met opsluiting of verbanning. Immers, een georganiseerde actie voor lootsverbetering tegen den Staat zou van klassestrijd getuigen en klassen bestaan er officieel in Rusland niet".

Het blad gaat voort met er op te wijzen, dat er in Rusland wel degelijk klassen zijn en zelfs heel

scherpe klassentegenstellingen en dat de arbeiders als loonarbeiders geheel en al van elke zeggenschap over de productie zijn uitgesloten. Deze zeggenschap zou geheel in handen van de functionarissen van den Staat zijn, die ten uitvoer brengen wat in de hogere kringen der Staatsbureaucratie wordt besloten. Het doel dezer bureaucratie kan alleen zijn vergroting van de productie met het doel de macht en het bezit van den Staat te doen groeien en de bureaucratie zorgt er voor, dat ze, wat het materiele bezit aangaat, niet te kort komt.

Zij kan haar persoonlijk inkomen vergrooten door den kostprijs der producten te drukken of de productie bij gelijke kosten te vergrooten. Het gevolg hiervan is een jaagsysteem of lage loonen.

"Dit systeem van uitbuiting", schrijft Spartacus, "drukt zijn stempel op de maatschappelijke verhoudingen in Rusland. De nieuwe heerschende klasse, de staatsbureaucratie, verrijkt zich meer en meer en de kloof tusschen de uitgebuite en de heerschende klasse wordt dieper. Ook de oorlog heeft daarin geen verandering gebracht; integendeel, na den oorlog zet zich dit proces in versterkte mate door".

Het is opvallend, dat de C.P.N., die ten opzichte van haar andere tegenstanders, ook al zijn het links-extremistische partijen als de Trotskysten, geen blad voor den mond neemt, de Spartacisten niet aanvalt en dat gevallen bekend zijn, dat C.P.N.-leden tevens lid zijn van Spartacus. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat in de hogere partijleiding hierover meer bekend is.

Eenheids - Vak - Centrale.

Tot de symptomen van een krachtmeting tusschen werknemers aan de ene zijde en werkgevers en overheid aan de andere zijde, behoort ook de proteststaking met erkenning van de E.V.C. als inzet. Het is deze organisatie, die groeit naarmate er meer conflicten ontstaan en die, hoewel men niet kan zeggen, dat zij de lont in het buskruit steekt, naar voren treedt, zoodra een conflict is ontstaan, en daarin de leiding neemt. De E.V.C. gebruikt de staking als propagandamiddel, terwijl het N.V.V. haar eerst als laatste wapen zal ter hand nemen.

Dienst Uitvoering Werken Geburende de laatste weken is de E.V.C. actief geweest door het publiceeren van haar D.U.W.-rapport, samengesteld door het Hoofdbestuur der Landelijke Bedrijfsorganisatie Bouwvak. Aan het rapport, dat in brochure-vorm in druk is verschenen, gaat een voorwoord vooraf van den communistischen secretaris der E.V.C., A.C. Koenen, waarin hij volgens communistisch recept doet uitkomen, dat de E.V.C. bereid is mede te werken aan den wederopbouw van Nederland, dat snel moet worden hersteld van de wonden, die het gedurende den oorlog en de bezettingsjaren heeft gekregen. Echter merkt hij op, dat men niet kan opbouwen "op een koopje", want goedkoop zou in dat geval duurkoop blijken te zijn door de kwalitatieve vermindering der arbeidskracht en het verstoren van den arbeidsvrede.

Het rapport heeft betrekking op loonen, arbeidsvoorwaarden, sociale, hygienische en algemeene toestanden op de objecten van den Dienst Uitvoering Werken in Nederland. De ingebrachte bezwaren zijn in de eerste plaats gericht tegen de invoering van het "accordloon", dat op 22 October 1945 op alle D.U.W.-objecten verplicht gesteld is, nadat daaromtrent

overleg was geploegd met de besturen van de erkende organisaties. Echter, naar de meening van de E.V.C. vertegenwoordigen deze organisaties slechts een klein deel van de D.U.W.-arbeiders en gaan de arbeiders zelf niet accoord met de overeenkomst.

De overige bezwaren hebben betrekking op de handhaving van 6 loonklassen, terwijl de E.V.C. aanvoert, dat het distributiekpakket overal gelijk van inhoud en gelijk van prijs is en de loonen toch al te laag zijn; op de schuil- en schaftgelegenheid, welke in veel gevallen gebrekkig zou zijn; op onvoldoende verstreking van werkkleding en schoeisel; op de werktijden en het vervoer van de arbeiders van hun woonplaats naar het werk en terug, welk vervoer in bepaalde gevallen in open wagens had plaats gehad; de werktijden met de reizen meegerkend, werden naar de meening van de E.V.C. te lang; op geoorloofd verzuim, als doktersbezoek, geboorteaangifte enz., voor welken verzuimden tijd geen loon zou worden uitbetaald; op de leiders bij het werk, die in sommige gevallen tijdens de bezetting collaborateurs zouden zijn geweest, enz.

Tenslotte verklaart de E.V.C. zich bereid haar volledige medewerking te geven voor het ontwerpen en uitvoeren van maatregelen ter verbetering der aangevoerde toestanden, maar deze bereidheid zou, zoo verklaart zij verder, voor wat de D.U.W.-werken aangaat, inhouden:

- a. Erkenning der Landelijke Bedrijfsgroep Bouwvak en insc hakeling dezer organisatie bij de vaststelling van de loonen en arbeidsvoorwaarden;

- b. Erkenning van de vertrouwensmannen der arbeiders en inschakeling van dezen bij alle regelingen op het werk zelf en bij de controle op een juiste naleving der vastgestelde normen en regelen.

Staking R'damsche en A'damsche havens. De E.V.C. is in den maand April tevens actief geweest ter gelegenheid van de zeeliedenstaking en heeft de Amsterdamsche en Rotterdamsche havenarbeiders, die aanvankelijk weinig voelden voor een sympathie-staking, toch daartoe gedreven, zoodat thans het werk in de beide groote havens van Nederland vrijwel stil ligt en het gevaar niet denkbeeldig is, dat buitenlandsche havens als gevolg daarvan schepen, die in normale omstandigheden te Amsterdam of Rotterdam zouden lossen, tot zich gaan trekken.

Over de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst hebben de zeelieden zich in vergaderingen, belegd door den Centralen Bond van Transportarbeiders te Amsterdam en Rotterdam, kunnen uitspreken en de meerderheid verklaarde zich voor aanvaarding. De E.V.C. heeft gebruik gemaakt van de ontevredenheid der tegenstoppers en op 10 April de staking geproclameerd voor alle zich in Nederland bevindende schepen. Deze staking is binnen vrij korten tijd verlopen, maar intusschen heeft de stakingsleiding de havenarbeiders tot een sympathiestaking weten te brengen. De meerderheid der havenarbeiders zou gaarne het conflict willen beëindigen, maar ziet op tegen conflicten met stakingsposten. Men

Men kan niet verwachten, dat de staking voor de arbeiders eenig nuttig effect zal hebben en een langen duur zal de staking naar alle waarschijnlijkheid niet hebben, temeer daar de stakingsleiding al verklaard heeft, dat de havenarbeiders niet moeten rekenen op de kas van de E.V.O.

Volgens ontvangen berichten bestaan er tusschen de E.V.O. en haar pendant in België, het Eenheids-syndicaat, nauwe betrekkingen. Het syndicaat schijnt voor wat organisatie betreft, een getrouwe oople van de E.V.O. te zijn, en ook in België spelen de communisten in genoemd vakverbond een groote rol. Het syndicaat zou er in geslaagd zijn een vrij groot aantal zeelieden, die in de moderne vakbeweging georganiseerd waren, tot zich te trekken.

Vereeniging van Sociaal-Anarchisten

Deze vereeniging, ook wel genaamd "Vrije Socialisten Vereeniging Amsterdam", maakte voor den oorlog deel uit van de groepen rond het periodiek "De Vrije Socialist", waarvan Gerhard Rijnders, geboren te Amsterdam, 21 Juli 1876, wonende Narcissenlaan 16 te Heemstede, uitgever, redacteur en eigenaar was.

Het orgaan "De Vrije Socialist" werd in 1898 door F. Domela Nieuwenhuis opgericht en moest volgens zijn laatste wilsbeschikking na zijn dood worden opgeheven. Rijnders heeft zich na het overlijden van Domela Nieuwenhuis (1919) van het orgaan meester gemaakt en is dit blijven uitgeven tot Augustus 1940, toen het drukken en verspreiden van het blad door den bezetter werd verboden.

In de voor-oorlogsche periode is er in anarchistische kringen een zware strijd gevoerd om dit blad. Er is zelfs een tijd geweest, dat twee tijdschriften van dien naam verschenen, n.l. één, uitgegeven door Rijnders en een ander uitgegeven door Henk Eikeboom en Albertus Andries de Jong, die thans is aangesloten bij de Rudolf-Rocker-Stichting (anarcho-syndicalisten). Rijnders is als overwinnaar uit den strijd gekomen. Later werden talrijke pogingen aangewend om te komen tot de uitgave van één orgaan voor de anarchistische beweging en werden onderhandelingen gevoerd met de vertegenwoordigers van de anarchistische groepen, die het tijdschrift "De Arbeider" uitgaven. Deze pogingen mislukten.

Na de bevrijding is medio October 1945 "De Vrije Socialist" opnieuw verschenen, weer onder

redactie van G. Rijnders en aanvankelijk tweemaal per week. Met ingang van 1 Januari 1946 is het blad als gevolg van de geringe papiertoewijzing slechts eenmaal per week verschenen;

Op 19 November 1945 is de Vrije Socialisten Vereeniging of Vereeniging van Sociaal- Anarchisten opnieuw opgericht. Door verschillende groepen anarchistten zijn pogingen in het werk gesteld om te komen tot de stichting van een landelijk verband. Het initiatief hiertoe werd genomen door Dirk Stevens, hoofdmonteur van den Gemeentelijken Telefoondienst te Amsterdam, die secretaris der V.S.A. is. Ook voor den oorlog was hij een der voornaamste figuren in de anarchistische beweging.

Als penningmeester fungeert de chauffeur B.H.Kaars, te Amsterdam, terwijl als agentessen van het orgaan "De Vrije Socialist" optreden Trijntje Wobma, gehuwd met K. Hamelink en de kantoorbediende Alida van Tilburg, beiden te Amsterdam. Laatstgenoemde is leidster van de in December 1945 opgerichte Vrije Socialisten Jeugdvereniging "Jong Leven", een onderafdeeling van de V.S.A.

In April 1946 werd als onderafdeeling opgericht het Libertair Socialistisch Gemengd Koor, dat 40 leden telt.

Brabantsche beweging - Brabantia Nostra

Door historie, godsdienst en ligging is de Noord-Brabantse bevolking altijd sterk verbonden geweest met het Belgische Brabant. De overeenstemming in gedachten en gevoelens openbaarde zich zoowel op politiek als op cultureel gebied. Gedurende de laatste twee decennia vond een deel van de politieke gelijkheid van inzicht een overkoepeling in het Verbond van Dietsch Nationaal Solidaristen (Verdinaso); de sympathie op cultureel gebied kwam in Noord-Brabant tot uiting in de publicaties van het tijdschrift "Brabantia Nostra". De kringen rond dit orgaan gingen niet mee met politiek-activistische bewegingen en wezen ook een, van de zijde van Nationaal Front gedane poging tot toenadering af. Na het instellen van de Nederlandsche Cultuurkamer heeft Brabantia Nostra, nadat het inmiddels den vorm van een stichting had aangenomen en een zekeren ledenaanhang had verkregen, in Juli 1942 haar werkzaamheden stilgelegd.

De ten opzichte van het noordelijke gedeelte van Nederland eerder verkregen bevrijding van Noord-Brabant, was oorzaak van een tijdelijke vestiging van het bestuursapparaat in deze provincie, een verantwoordelijkheid, welke zeer gaarne werd aanvaard. De reeds vóór den oorlog in sommige kringen vermeende achterstelling van het Zuiden vond hierin bevestiging van de gekoesterde verlangens, om Brabant als provincie sterker naar voren te doen komen en, binnen het Nederlandsche staatsverband een meer prominente rol te doen vervullen op economisch en staatkundig gebied. Aangezien de stichting Brabantia Nostra op dit terrein geen leiding gaf, sloot men zich aaneen, in de "Brabantsche Beweging".

Hoewel in den aanvang sporadisch aanwezig, bleek deze beweging spoedig geheel vrij van extreme elementen, die afscheiding van Nederland en aansluiting bij de Zuidelijke Nederlanden nastreefden. Zij streeft er naar een sterken gemeenschapszin in het leven te roepen onder het Brabantsche volk en tusschen Noord-Brabant als provincie en de overige Nederlandsche Gewesten.

Zoals reeds eerder werd vermeld, hebben Brabantia Nostra en de Brabantsche beweging zich in Februari 1946 vereenigd, hetgeen gezien de vrijwel gelijklopende doelstelling van beide, als een vanzelfsprekendheid kan worden beschouwd.

Het reeds aangekondigde Katholieke veertiendaagsche gezinsblad verscheen nog niet. Het is de bedoeling het maandblad Brabantia Nostra in dit blad te doen opgaan. Voorloopig bepaalde men zich tot de uitgave van een vier-tal propaganda-vlugschriften. Met het dagelijksch bestuur zijn momenteel belast:

Drs. A.v.d. Poel als voorzitter,
Drs. L. van Delft als secretaris en
P.A.M. Pasmans als penningmeester.

Het secretariaat is gevestigd aan den Nieuwe Bosscheweg 104 te Tilburg.

De door Brabantia Nostra schriftelijk verstrekte opdracht aan het directorium luidt: Het doen aansluiten of oprichten van plaatselijke of regionale kringen en actiegroepen, die zich zullen bewegen binnen het kader van de ideologie van Brabantia Nostra. Doel hiervan is het Brabantsche volk zelf te betrekken in en te doen ijveren voor de behartiging van zijn eigen belangen en voor de

verzorging van zijn cultureel en godsdienstig leven. Voorts wordt gestreefd naar een evenredige bezetting van de leiding gevende functies in en buiten de provincie door bekwame, Brabant kennende en minnende persoonlijkheden.

Een zeer belangrijk punt in deze beweging is: te waken tegen achterstelling van het Zuiden bij en door de andere provincies van Nederland, met name Noorden en Zuid-Holland, in welk verband reeds van "Hollandisme" gesproken wordt. Opmerkelijk is echter, dat behoudens de reeds lang te voren in dit verband kenbaar gemaakte bezwaren (achterstelling in het wegnemen van verkeersmoeilijkheden, auto-toewijzing, trein- en busverbindingen en de verhoudingsgewijs te geringe vertegenwoordiging in officieele commissies door Brabanders), op dit gebied geen ander nieuw gezichtspunt werd geopend dan dat, toen de K.L. M. de binnenlandsche luchtverbindingen uitbreiden, de vraag gesteld werd, waar nu de reeds voor den oorlog toegezegde vliegdiensd op Gilze-Rijen bleef.

Het feit, dat door den Minister van Handel en Nijverheid op een bijeenkomst te Tilburg is uiteengezet, van hoeveel belang het Zuiden, met zijn gevarieerde, met name genoemde industrieën, voor het herstel van het economische leven is, heeft aldaar zeer veel waardeering gevonden. Het Zuiden was zich van dit groote belang wel bewust, maar het werd niettemin prettig gevonden, dit thans ook eens uit 's Ministers mond zelve te vernemen.

Minister Vos heeft in Brabant, naar men aldaar zegt, "een goede beurt gemaakt en de provincie wacht nu vol spanning op de daden".

DB.

's-Gravenhage, 4 Mei 1946